

Peripatos jako „dialog“

„Spolu chodit“ představuje významnou část dialogu (Ivan Vyskočil); je to „dialog“ ještě dříve, než se jeho účastníci dostali k „slovu“. Ale podle Vyskočila důležitost pohybového setkávání není oslabována, ale podržuje si význam stále ještě i v setkávání pomocí slov a skrze slova. Ostatně nejde jen o „chození spolu“, ale vůbec nejrůznější pohyby, pohybování spolu; ve starém Řecku se rozpravy často vedly také „vleže“ (srv. Platónovo Symposion – což doslova přeloženo znamená „spolu-ležení). Filosofické rozhovory při chůzi (při procházce apod.) mají zřejmě svou specifičnost, ale může to být také tím, že některým myslitelům vyhovuje při myšlení jednak to, že mají komu vykládat (nebo s kým hovořit), avšak také to, že mohou při tom zůstat i fyzicky v pohybu. Nám nyní nejde jen o přednost rozhovoru před monologickým výkladem (už Platón poukazoval na důležitost toho, že při živém rozhovoru je možno vykládajícího se zeptat, když něčemu nerozumíme), ale spíše o to, že při peripatetickém výkladu musí vykládající nechávat stranou drobné připomínky a poukazy na možné odbočky, zatímco při písemné zpracování to je většinou zcela nezbytné. Zdá se, že Platón v tomto ohledu nedocenil některé výhody a přednosti psaného textu; naproti tomu je třeba mu dát za pravdu z hlediska výuky a vedení žáků (a dnes studentů).

(Písek, 080126-4.)